

'Het geheim van de Ekeko, brenger van geluk'

Clown traditie

De clowns zijn nog steeds belangrijk in ceremonies van de Noord Amerikaanse Indianen. Het hele dorp doet mee met dit 'ritueel theater', dat dagen kan duren.

De clowns worden gespeeld door enkele stamleden. Ze maken hun eigen maskers, kleding en beschilderen het lichaam. Ze presenteren zich bijvoorbeeld als dansende Kachina poppen, die de goden van de vruchtbaarheid symboliseren. Of als Mudheads clowns met maskers, die de primitieve mens vertegenwoordigen. Andere 'gewijde clowns' hebben hun lichaam ingesmeerd met modder uit een heilige rivierbedding.

Met zwarte lijnen onder ogen, lippen en lichaam en op hun hoofden geïmproviseerde pruiken van konijnenhuid. De clowns entertainen het publiek, maar staan ook dicht bij het hart van de Amerikaans-Indiaanse religie.

Foto boven: Indian Pueblo Koshare clown.
Tekening: Mudhead

De Mudheads presenteren de primitieve mens. Zij zijn de clowns van het dorp. Ooit hadden ze zich tijdens de regendans onverantwoordelijk gedragen. Nu hebben ze een eigen dans. De clowns laten de fouten van de mensen zien, ze houden ze een spiegel en masker voor.

Heilig ritueel

Mudheads clowns tonen weinig respect voor het heilige feest van de Kachina's. Ze dansen uit de maat en zingen parodieën op de liederen van de Kachina's. Ze maken onhandige bewegingen, vallen over elkaar heen en doen alsof ze dronken zijn. Ze geven een satire op het leven. De Kachina's nemen rust als de clowns komen.

Zodra ze terugkomen stoppen de clowns en nemen ze deel aan het heilige ritueel van het besprenkelen van de dansers met maïsmeel.

De Kachina wordt door Mudheads bespot.

Het neutrale masker

De Europese traditie van satire met maskers werd veel toegepast in de Italiaanse Commedia dell'arte, met zijn specifieke karakters zoals Harlequin en Pataloon.

In Parijs is de school van Lecoq verder gegaan met deze traditie. Ze heeft acteurs hun clownkarakters laten onderzoeken, door middel van mime, acteren, commedia en het neutrale masker. Dankzij het neutrale masker ontstonden er nieuwe stijlen in theater en clowns.

Ian Wallace en Richard Ponchiko, beide uit Canada, hebben in 1970 Lecoq bezocht. Daarna hebben ze het neutrale masker opgenomen in hun masker & clown techniek.

'Neutraal is een presentatie waar je jezelf schoonmaakt en een neutrale balans vindt. Waar geen verleden is of toekomst, geen vragen, geen karakter. Er is alleen een staat van observatie.' Ian Wallace.